

Bruksela, 28 lutego 2019 r.
(OR. en)

6946/19

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0107(COD)

JAI 226
COPEN 80
CYBER 62
ENFOPOL 105
DROIPEN 28
JAIEX 31
DAPIX 82
EJUSTICE 32
MI 209
TELECOM 98
DATAPROTECT 66
CODEC 557

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	6284/19
Nr dok. Kom.:	8115/18
Dotyczy:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych – Podejście ogólne

WPROWADZENIE

1. W dniu 17 kwietnia 2018 r. Komisja przyjęła i przekazała Radzie i Parlamentowi Europejskiemu wyżej wymieniony wniosek, którego podstawą prawną są art. 53 i 62 TFUE. Proponowana dyrektywa jest narzędziem mającym pomóc uniknąć ryzyka stosowania rozbieżnych podejść krajowych w zakresie gromadzenia dowodów w postępowaniach karnych – ustanawia bowiem przepisy regulujące wyznaczanie przedstawicieli prawnych usługodawców.

2. Celem wniosku jest zharmonizowanie różnych podejść krajowych, które obecnie obejmują: stosowanie jurysdykcji krajowej do usługodawcy na podstawie jego siedziby lub miejsca, w którym oferuje usługi, lub lokalizacji jego danych; rozszerzenie jurysdykcji wykonawczej (ekstraterytorialność); lub wprowadzenie wymogu, by w przypadku niektórych usługodawców wyznaczony został specjalny przedstawiciel w danym państwie członkowskim.
3. Przedstawiciel prawny powinien mieć miejsce pobytu lub prowadzić działalność w jednym z państw członkowskich, w którym prowadzi działalność lub oferuje usługi usługodawca. Jego obowiązki ograniczają się wyłącznie do odbierania i przestrzegania decyzji i nakazów wydawanych przez właściwe organy państw członkowskich, a ponadto może on być objęty procedurami dotyczącymi wykonania.
4. W dniu 18 października 2018 r. Rada Europejska¹ wezwała do znalezienia rozwiązania zapewniającego szybki i efektywny transgraniczny dostęp do elektronicznego materiału dowodowego, aby skutecznie zwalczać terroryzm oraz inne formy poważnej i zorganizowanej przestępczości zarówno w obrębie UE, jak i na szczeblu międzynarodowym. Podkreśliła, że do końca obecnej kadencji parlamentarnej należy osiągnąć porozumienie co do wniosków Komisji w sprawie elektronicznego materiału dowodowego.
5. W dniu 24 maja 2018 r. Birgit Sippel (LIBE, S&D) została mianowana sprawozdawczynią w Parlamencie Europejskim. Komisja LIBE omówiła wniosek w dniu 11 czerwca 2018 r. i przeprowadziła szereg spotkań i wysłuchań, w tym wysłuchanie publiczne w dniu 27 listopada 2018 r. Nie określono terminu przyjęcia sprawozdania.
6. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w dniu 12 lipca 2018 r.²

II. PRACE W RADZIE

7. W dniu 27 kwietnia 2018 r. Komisja przedstawiła wniosek grupie roboczej COPEN, a następnie w dniach 7–8 maja 2018 r. grupa ta szczegółowo przeanalizowała wszystkie artykuły projektu dyrektywy i przeprowadziła wymianę poglądów na temat oceny skutków. Delegacje ogólnie pozytywnie przyjęły zarówno ocenę skutków, jak i sam wniosek.

¹ Dok. EUCO 13/18, pkt 9.

² Dok. 11533/18.

8. Dyskusje skoncentrowały się przede wszystkim na dwóch kwestiach: kryteriach wyboru zaproponowanych przez Komisję w celu wyznaczenia przez usługodawcę przedstawiciela prawnego w Unii, który będzie odpowiedzialny za odbieranie, przestrzeganie i wykonywanie decyzji i nakazów wydawanych przez właściwe organy państw członkowskich, a także na sankcjach za nieprzestrzeganie obowiązków wynikających z dyrektywy.
9. Grupa robocza analizowała wniosek podczas prezydencji bułgarskiej, austriackiej i rumuńskiej. Odbyło się sześć posiedzeń, w wyniku których opracowano trzy zmienione wersje proponowanej dyrektywy. Wyniki tych dyskusji wraz z pisemnymi uwagami delegacji i ich zastrzeżeniami do tekstu zostały uwzględnione w zmienionym kompromisowym tekście prezydencji (w załączniku). Motywy zostały dostosowane w celu odzwierciedlenia zmian w części normatywnej. Wszystkie zmiany w porównaniu z wnioskiem Komisji oznaczone są **wyfluszonym drukiem** (nowe fragmenty) lub symbolem [...] (fragmenty skreślone).
10. Dyskusje zakończono w dniu 18 lutego 2019 r. z myślą o przedłożeniu zamieszczonego w załączniku tekstu kompromisowego do przyjęcia jako podejście ogólne na zbliżającym się posiedzeniu Rady (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych), które ma się odbyć w dniach 7 i 8 marca 2019 r.

III. PODSUMOWANIE

11. Tekst w wersji przedstawionej w załączniku odzwierciedla starania prezydencji i państw członkowskich, by osiągnąć kompromis.
12. W dniu 27 lutego Komitet Stałych Przedstawicieli wypracował porozumienie w sprawie kompromisowego tekstu prezydencji zamieszczonego w załączniku do niniejszej noty, przy czym delegacja CZ zaproponowała jedną zmianę techniczną.
13. Rada jest zatem proszona o wypracowanie podejścia ogólnego do przedmiotowego tekstu, które będzie podstawą negocjacji z Parlamentem Europejskim w ramach zwykłej procedury ustawodawczej (art. 294 TFUE).

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**ustanawiająca zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych
w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 i 62,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Usługi sieciowe mogą być świadczone w zasadzie z każdego miejsca na świecie i nie wymagają istnienia fizycznej infrastruktury, ustanowienia struktury biznesowej czy zatrudnienia personelu ani w państwie, w którym usługi te są oferowane, ani na całym rynku wewnętrznym. W konsekwencji nałożenie i wyegzekwowanie obowiązków ustanowionych w prawie krajowym i unijnym mających zastosowanie do zainteresowanych usługodawców, w szczególności obowiązku realizacji nakazu lub decyzji organu sądowego, może okazać się trudne. Tak jest zwłaszcza w prawie karnym, w przypadku którego organy państw członkowskich często mają trudności z doręczaniem, zapewnianiem przestrzegania i egzekwowaniem swoich decyzji, szczególnie wówczas gdy dany podmiot świadczy usługi z zagranicy.

³ Dz.U. C , , s. .

- (2) W tym kontekście państwa członkowskie podjęły wiele odmiennych działań, aby skuteczniej stosować i egzekwować prawo krajowe. Można tu wymienić m.in. środki służące występowaniu do usługodawców w celu pozyskiwania od nich elektronicznego materiału dowodowego na potrzeby postępowania karnego.
- (3) Niektóre państwa członkowskie w tym celu przyjęły lub rozważają przyjęcie regulacji prawnych wprowadzających obowiązkowe przedstawicielstwo prawne na swoim terytorium niektórych usługodawców świadczących tam swoje usługi. Wymogi takie zakłócają swobodne świadczenie usług na rynku wewnętrznym.
- (4) Istnieje duże ryzyko, że z braku ogólnounijnego podejścia inne państwa członkowskie będą próbowały eliminować niedociągnięcia związane z gromadzeniem dowodów na potrzeby postępowania karnego, ustanawiając odmienne obowiązki na poziomie krajowym. Nieuchronnie utrudni to jeszcze bardziej swobodne świadczenie usług na rynku wewnętrznym.
- (5) Mamy więc do czynienia z sytuacją, w której brak pewności prawa niekorzystnie wpływa zarówno na usługodawców, jak i na organy krajowe. Usługodawcy prowadzący działalność w różnych państwach członkowskich lub oferujący tam swoje usługi podlegają zasadniczo odmiennym i potencjalnie sprzecznym ze sobą obowiązkom. Również w przypadkach naruszeń przepisów podmioty te poddane są odmiennym systemom sankcji. Istnieje ryzyko, że to zróżnicowanie procedur karnych będzie się nasilać w związku z rosnącym znaczeniem usług komunikacji i usług społeczeństwa informacyjnego w życiu codziennym i społecznym. Opisana powyżej sytuacja nie tylko stanowi barierę dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, lecz także utrudnia tworzenie i prawidłowe funkcjonowanie unijnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

- (6) Aby uniknąć takiej fragmentacji rozwiązań prawnych oraz zapewnić poddanie przedsiębiorstw działających na rynku wewnętrznym takim samym lub podobnym obowiązkom, Unia przyjęła szereg aktów prawnych w poszczególnych obszarach, takich jak np. ochrona danych⁴. W celu zwiększenia ochrony osób, których dane dotyczą, przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych⁵ przewidują obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego w Unii przez administratorów lub podmioty przetwarzające nieprowadzące działalności w Unii, które oferują towary lub usługi osobom fizycznym w Unii lub monitorują zachowanie takich osób, o ile zachowanie to ma miejsce w Unii, chyba że przetwarzanie ma charakter sporadyczny, nie obejmuje – na dużą skalę – przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych ani przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa, i jest mało prawdopodobne, by ze względu na swój charakter, kontekst, zakres i cele spowodowało zagrożenie dla praw lub wolności osób fizycznych, lub jeżeli administrator jest organem lub podmiotem publicznym.
- (7) Ustanowienie zharmonizowanych przepisów wprowadzających dla niektórych usługodawców obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego w Unii odpowiedzialnego za odbieranie, przestrzeganie i wykonywanie decyzji właściwych organów państw członkowskich wydanych w celu uzyskania dowodów na potrzeby postępowania karnego powinno doprowadzić do wyeliminowania przeszkód w swobodnym świadczeniu usług i zapobieżenia stosowaniu w przyszłości rozbieżnych podejść krajowych w tym zakresie. Usługodawcom należy zapewnić równe warunki działania. **Nie powinno to wpływać na obowiązki usługodawców wynikające z innych aktów ustawodawczych UE.** Ponadto należy stworzyć odpowiednie warunki dla efektywniejszego stosowania prawa karnego w ramach wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

⁴ [Dyrektywa 95/46/WE](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31); [rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/679](#) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1); [dyrektywa 2002/58/WE](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

⁵ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/679](#) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- (8) Przedstawiciel prawny, o którym mowa powyżej, powinien pełnić funkcję adresata nakazów i decyzji krajowych oraz nakazów i decyzji wydawanych na podstawie unijnych instrumentów prawnych – [...] **objętych zakresem zastosowania** tytułu V rozdział 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – i służących gromadzeniu dowodów w sprawach karnych, **także w przypadkach gdy takie nakazy i decyzje przekazywane są w formie zaświadczenia**. Chodzi tutaj zarówno o instrumenty umożliwiające bezpośrednie doręczanie usługodawcy **lub jego przedstawicielowi prawnemu** nakazów w sprawach transgranicznych – **takie jak [rozporządzenie w sprawie europejskich nakazów wydania i europejskich nakazów zabezpieczenia elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych („rozporządzenie”)⁶]** – jak i o inne instrumenty [...] służące współpracy sądowej **mające zastosowanie między państwami członkowskimi, zwłaszcza instrumenty objęte zakresem zastosowania [...] tytułu V rozdział 4, takie jak dyrektywa w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego⁷ i konwencja o pomocy prawnej z 2000 r.⁸** Korzystanie z usług przedstawiciela prawnego powinno być zgodne z procedurami określonymi w instrumentach i aktach ustawodawczych mających zastosowanie do postępowania sądowego. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność, powinny działać zgodnie z rolą wyznaczoną im w odpowiednim instrumencie w przypadkach gdy przewidziane jest ich uczestnictwo.

⁶ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskich nakazów wydania i europejskich nakazów zabezpieczenia elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych.**

⁷ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1.**

⁸ **Akt Rady z dnia 29 maja 2000 r. ustanawiający, zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej, Konwencję o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Dz.U. C 197 z 12.7.2000, s. 1, oraz protokół do niej, Dz.U. C 326 z 21.11.2001, s. 2.**

- (9) Państwa członkowskie zapewniają, aby **usługodawcy mieli** obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego [...] **przed upływem [6 miesięcy od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy]** lub z chwilą rozpoczęcia przez usługodawców oferowania usług w Unii – w odniesieniu do tych usługodawców, którzy rozpoczną oferowanie usług po upływie **[6 miesięcy od [...] terminu transpozycji niniejszej dyrektywy]**.
- (10) Obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego powinien odnosić się do usługodawców, którzy oferują usługi w Unii, tj. w co najmniej jednym państwie członkowskim. Przypadki, w których usługodawca prowadzi działalność na terytorium danego państwa członkowskiego i oferuje usługi wyłącznie na terytorium tego państwa członkowskiego, nie powinny być objęte zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (11) Niezależnie od wyznaczenia przedstawiciela prawnego, państwa członkowskie powinny zachować możliwość występowania do usługodawców prowadzących działalność na ich terytorium, zarówno w sprawach krajowych, jak i po otrzymaniu wniosku o pomoc prawną na podstawie instrumentów prawnych regulujących wzajemną pomoc prawną i wzajemne uznawanie orzeczeń w sprawach karnych. **Podobnie państwa członkowskie powinny zachować możliwość występowania do państw członkowskich, w których usługodawcy prowadzą działalność, na podstawie instrumentów objętych zakresem zastosowania tytułu V rozdział 4, takich jak dyrektywa w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego i konwencja o pomocy prawnej z 2000 r.**
- (12) Ustalenie, czy dany usługodawca oferuje usługi w Unii, wymaga przeprowadzenia oceny, czy usługodawca ten umożliwia osobom prawnym lub fizycznym w Unii korzystanie ze swoich usług. Niemniej sama dostępność interfejsu internetowego – na przykład dostępność strony internetowej usługodawcy lub pośrednika, lub adresu poczty elektronicznej i innych danych kontaktowych – nie powinna sama z siebie być warunkiem wystarczającym do zastosowania niniejszej dyrektywy.

(13) W celu ustalenia, czy dany podmiot objęty jest zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy, należy również posłużyć się kryterium istotnego powiązania z Unią. Takie istotne powiązanie z Unią należy stwierdzić w przypadku usługodawcy posiadającego oddział w Unii. W przypadku braku takiego oddziału kryterium istnienie istotnego powiązania powinno [...] **opierać się na konkretnych, opartych na faktach kryteriach, takich jak** istnienie znaczącej liczby użytkowników w co najmniej jednym państwie członkowskim lub kierowanie działalności do co najmniej jednego państwa członkowskiego. To, czy działalność jest kierowana do co najmniej jednego państwa członkowskiego, można ustalić na podstawie wszelkich istotnych okoliczności, w tym takich czynników jak stosowanie języka lub posługiwanie się walutą danego państwa członkowskiego lub możliwość składania zamówień na towary lub usługi. Przesłanką kierowania działalności do któregoś z państw członkowskich może być również dostępność aplikacji („app”) w odpowiednim krajowym sklepie z aplikacjami, obecność reklam na rynku lokalnym lub posługiwanie się w reklamach językiem używanym w tym państwie członkowskim, lub zarządzanie relacjami z klientem polegające np. na zapewnianiu obsługi klienta w języku powszechnie używanym w tym państwie członkowskim. Należy przyjąć, że istotne powiązanie zachodzi również wówczas, gdy usługodawca kieruje swoją działalność do co najmniej jednego państwa członkowskiego w rozumieniu art. 17 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 1215/2012 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Z drugiej strony świadczenie usługi jedynie w celu przestrzegania zakazu dyskryminacji przewidzianego w rozporządzeniu (UE) 2018/302⁹ nie może być – na podstawie tej jedynej przesłanki – uznane za kierowanie działalności do danego terytorium w Unii. To samo dotyczy ustalania, czy dany usługodawca oferuje usługi w danym państwie członkowskim.

⁹ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2018/302](#) z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 601 z 2.3.2018, s. 1.).

- (14) Usługodawcy, którzy mają obowiązek wyznaczyć przedstawiciela prawnego, powinni mieć możliwość wybrania w tym celu istniejącego oddziału w jednym z państw członkowskich, niezależnie od tego, czy działa on jako osoba prawna, oddział, agencja, biuro czy siedziba główna. Powinni mieć oni również możliwość wyznaczenia więcej niż jednego przedstawiciela prawnego. **Takim przedstawicielem prawnym mogłaby być również osoba trzecia, która mogłaby reprezentować kilku usługodawców, w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa.** Niemniej jednak nie oznacza to, że grupa przedsiębiorstw ma obowiązek wyznaczyć wielu przedstawicieli prawnych, po jednym dla każdego przedsiębiorstwa wchodzącego w jej skład – **może ona wyznaczyć jednego przedstawiciela prawnego dla całej grupy.** W stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie gromadzenia dowodów na potrzeby postępowania karnego stosuje się różne instrumenty [...] **objęte zakresem zastosowania** tytułu V rozdział 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W związku z tą „zmienną geometrią” we wspólnym obszarze prawa karnego konieczne jest zapewnienie, aby dyrektywa nie stwarzała dogodnych warunków do powstawania dalszych rozbieżności lub przeszkód w świadczeniu usług na rynku wewnętrznym. Dlatego też uniemożliwia ona usługodawcom oferującym usługi na swoim terytorium wyznaczanie przedstawicieli prawnych w państwach członkowskich, które nie uczestniczą w instrumentach prawnych w tym obszarze. Odmienne podejście zniweczyłoby skuteczne rozwiązanie istniejących problemów. W związku z powyższym należy wyznaczyć co najmniej jednego przedstawiciela w państwie członkowskim uczestniczącym w odpowiednich unijnych instrumentach prawnych, aby uniknąć ryzyka osłabienia skuteczności obowiązku wyznaczenia, o którym mowa w niniejszej dyrektywie, oraz aby wykorzystać synergie wynikające z ustanowienia przedstawiciela prawnego odpowiedzialnego za odbieranie, przestrzeganie i wykonywanie decyzji i nakazów wydanych w kontekście gromadzenia dowodów w postępowaniu karnym, w tym w ramach [rozporządzenia], **dyrektywy w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego** lub konwencji o pomocy prawnej z 2000 r. Ponadto wyznaczenie przedstawiciela prawnego, które mogłoby również przyczynić się do zapewnienia zgodności z krajowymi wymogami prawnymi, wykorzystuje synergie związane z istnieniem jednego punktu dostępu służącego zwracaniu się do usługodawców w celu uzyskania dowodów w postępowaniu karnym.

- (15) Usługodawcy powinni mieć swobodę wyboru, w którym państwie członkowskim wyznaczają swojego przedstawiciela prawnego. Państwa członkowskie nie mogą ograniczać tej swobody wyboru, np. ustanawiając obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego na swoim terytorium. Dyrektywa przewiduje jednak również pewne ograniczenia tej swobody wyboru przysługującej usługodawcom – w szczególności przedstawiciela prawnego należy ustanowić w tym państwie członkowskim, w którym usługodawca świadczy usługi lub prowadzi działalność, jak również wprowadza obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego w jednym z państw członkowskich uczestniczących w instrumentach współpracy sądowej [...] **objętych zakresem zastosowania tytułu V Traktatu. Samego wyznaczenia przedstawiciela prawnego nie należy uznawać za równoważne z ustanowieniem oddziału usługodawcy.**
- (16) Kluczowymi z punktu widzenia gromadzenia dowodów w postępowaniu karnym są dostawcy usług łączności elektronicznej i ci spośród dostawców usług społeczeństwa informacyjnego, którzy stwarzają użytkownikom warunki do interakcji. Obie te grupy powinny być zatem objęte zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy. Definicję dostawcy usług łączności elektronicznej zawiera wniosek dotyczący dyrektywy ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej. Usługi te obejmują m.in. łączność interpersonalną jak np. usługi telefonii internetowej (VoIP), komunikatory internetowe i pocztę elektroniczną. **Niniejsza dyrektywa powinna również mieć zastosowanie do innych [...] dostawców usług społeczeństwa informacyjnego [...] w znaczeniu określonym w dyrektywie (UE) 2015/1535, którzy [...] nie zaliczają się do dostawców usług łączności elektronicznej [...], ale oferują użytkownikom możliwość komunikowania się między sobą lub oferują swoim użytkownikom usługi, które mogą być wykorzystywane do przetwarzania lub przechowywania danych w ich imieniu. Należy przy tym przestrzegać terminologii użytej w Konwencji o cyberprzestępczości podpisanej w Budapeszcie. Przetwarzanie danych należy rozumieć w sensie technicznym, jako tworzenie danych lub operowanie danymi, tj. techniczne operacje wytwarzania lub modyfikacji danych za pomocą mocy obliczeniowej komputerów.**

Uwzględnione tutaj kategorie usługodawców to na przykład internetowe platformy handlowe [...] umożliwiające konsumentom [...] i przedsiębiorstwom [...] komunikowanie się ze sobą oraz inne usługi hostingowe, w tym w sytuacji, w której usługa jest zapewniana za pośrednictwem przetwarzania w chmurze, a także internetowe platformy gier komputerowych i gier losowych. Jeśli dostawca usług społeczeństwa informacyjnego nie umożliwia użytkownikom komunikowania się między sobą, lecz jedynie z nim samym, lub nie umożliwia przetwarzania ani przechowywania danych, lub w sytuacji, gdy możliwość przechowywania/przetwarzania danych nie jest zasadniczym elementem usług świadczonych użytkownikom, tak jak w przypadku usług prawnych, architektonicznych, inżynierskich i rachunkowych świadczonych przez internet na odległość, nie byłby on objęty zakresem definicji, nawet wówczas, gdy usługi odpowiadają definicji usług społeczeństwa informacyjnego zawartej w dyrektywie (UE) 2015/1535. [...]

- (17) Dostawcy usług w zakresie infrastruktury internetowej związanych z przypisywaniem nazw i numeracji, takich jak podmioty rejestrujące i rejestry nazw domen oraz dostawcy usług prywatności i usług proxy, lub regionalne rejestry internetowe adresów IP, mają szczególne znaczenie dla identyfikacji podmiotów stojących za szkodliwymi stronami internetowymi lub stronami internetowymi, które przejęto do przestępczych celów. Przechowują one dane, które są szczególnie istotne do celów dochodzeń lub śledztw, ponieważ umożliwiają identyfikację osoby fizycznej lub podmiotu, którzy posłużyli się stroną internetową w celach przestępczych, lub ofiary działalności przestępczej w przypadku stron internetowych przejętych przez przestępców.

- (18) Przedstawiciel prawny, jako adresat decyzji i nakazów wydanych przez organy państw członkowskich, powinien mieć zapewnione warunki do ich wykonywania w imieniu usługodawcy, do którego należy zastosowanie odpowiednich środków zapewniających realizację tych obowiązków, w tym zapewnianie adekwatnych zasobów i uprawnień. Brak takich środków lub niewłaściwe ich zastosowanie nie powinno uzasadniać niewykonywania decyzji lub nakazów objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy – dotyczy to zarówno usługodawcy, jak i jego przedstawiciela prawnego. **Usługodawcy nie powinni mieć możliwości uwolnienia się od odpowiedzialności wskutek braku procedur wewnętrznych lub ich nieefektywności, ponieważ to oni są odpowiedzialni za zapewnienie niezbędnych zasobów i uprawnień gwarantujących przestrzeganie nakazów i krajowych decyzji. Podobnie przedstawiciel prawny nie powinien mieć możliwości uwolnienia się od odpowiedzialności poprzez powoływanie się na przykład na to, że nie jest on uprawniony do dostarczania danych. Usługodawca i jego przedstawiciel prawny (przedstawiciele prawni) powinni nadal mieć wybór, jeśli chodzi o podział między siebie zadań w zakresie identyfikowania i oceniania wymaganych dowodów, pod warunkiem że przestrzegają skierowanych do nich decyzji i nakazów.**
- (19) Usługodawcy powinni przekazywać państwom członkowskim, w których ich przedstawiciele prawni mają miejsce pobytu lub prowadzą działalność, informacje identyfikujące ich przedstawicieli prawnych, ich dane kontaktowe, jak również informować o wszelkich zmianach i aktualizacjach tych danych. Powiadomienie powinno również zawierać informacje o językach, w których można występować do przedstawiciela prawnego, przy czym należy wskazać [...] **co najmniej jeden język urzędowy zgodnie z prawem krajowym** państwa członkowskiego, w którym przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność, a ponadto można wskazać inne języki urzędowe Unii, takie jak język państwa, w którym znajduje się siedziba główna.

Jeżeli usługodawca wyznaczy więcej niż jednego przedstawiciela prawnego, może również wskazać w powiadomieniu, w jakich przypadkach należy występować do danego przedstawiciela prawnego. Do tych wskazówek [...] należy się stosować z wyjątkiem sytuacji, [...] w **których właściwe organy stwierdzą, że w konkretnym [...] przypadku nie należy ich uwzględniać, na przykład gdy dany przedstawiciel prawny jest niedostępny lub gdy jest on niechętny współpracy. Jeżeli właściwe organy, w drodze wyjątku, nie uwzględnią tych wskazówek, powinny występować wyłącznie do przedstawiciela prawnego prowadzącego działalność w państwie członkowskim, które uczestniczy w danym instrumencie.** Państwa członkowskie powinny [...] [...] publikować i aktualizować na specjalnej [...] stronie internetowej [...] Europejskiej Sieci Sądowej w **sprawach karnych** istotne informacje na swój temat, aby ułatwić koordynację między państwami członkowskimi i korzystanie przez organy innych państw członkowskich z usług przedstawicieli prawnych. **Dane te mogą być również upowszechniane w inny sposób, tak by właściwe organy miały do nich łatwiejszy dostęp, na przykład za pośrednictwem specjalnych stron intranetowych lub forów i platform.**

(20) **Usługodawca powinien podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom w przypadku naruszenia spoczywających na nim [...] obowiązków w zakresie wyznaczenia przedstawiciela prawnego, zapewniania przedstawicielowi prawnemu niezbędnych uprawnień i zasobów w celu zapewnienia przestrzegania decyzji i nakazów, ustanowienia odpowiednich procedur i przekazywania [...] informacji z tym związanych [...]. Usługodawca i przedstawiciel prawny powinni podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym sankcjom w przypadku systematycznego naruszania przez przedstawiciela prawnego obowiązku współpracy z właściwymi organami przy otrzymywaniu decyzji i nakazów. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby zarówno wyznaczony przedstawiciel prawny, jak i usługodawca mogli zostać pociągnięci do odpowiedzialności solidarnej w przypadku nieprzestrzegania obowiązków wynikających z mających zastosowanie ram prawnych przy otrzymywaniu decyzji i nakazów, Odpowiedzialność solidarna oznacza, że zarówno przedstawiciel prawny, jak i usługodawca mogą podlegać sankcjom za nieprzestrzeganie przez któregokolwiek z nich obowiązków ustanowionych w niniejszej dyrektywie. Odpowiedzialność solidarna nie powinna mieć zastosowania w przypadku działania lub zaniechania ze strony usługodawcy lub przedstawiciela prawnego, które stanowią przestępstwo na mocy prawa państwa członkowskiego nakładającego daną sankcję. Sankcje w żadnym przypadku nie powinny polegać na wprowadzeniu stałego lub czasowego zakazu świadczenia usług. Państwa członkowskie powinny koordynować swoje działania dotyczące wykonania w odniesieniu do usługodawców oferujących usługi w kilku państwach członkowskich. Organy centralne powinny koordynować swoje działania, aby zapewnić spójne i proporcjonalne podejście [...]. Komisja mogłaby w razie potrzeby ułatwiać taką koordynację, ale wymaga to przekazywania jej informacji o przypadkach naruszeń. Niniejsza dyrektywa nie reguluje uzgodnień umownych pomiędzy usługodawcami a przedstawicielami prawnymi dotyczących przenoszenia i przesuwania skutków finansowych sankcji, które zostały na nich nałożone.**

- (20a) **Określając w indywidualnym przypadku odpowiednie i proporcjonalne sankcje, właściwe organy powinny również wziąć pod uwagę możliwości finansowe usługodawcy.**
- (21) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień organów do przeprowadzania dochodzenia w ramach postępowań cywilnych i administracyjnych, w tym w ramach postępowań, które mogą prowadzić do nałożenia sankcji.
- (22) Aby zapewnić spójne stosowanie niniejszej dyrektywy, należy ustanowić dodatkowe mechanizmy koordynacji pomiędzy państwami członkowskimi. W tym celu państwa członkowskie powinny wyznaczyć swoje organy centralne, które mogą udzielać organom centralnym innych państw członkowskich informacji oraz wsparcia w stosowaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności gdy na mocy tej dyrektywy rozważane jest podjęcie działań dotyczących wykonania. Mechanizm koordynacji, o którym mowa, powinien zapewnić, aby zainteresowane państwa członkowskie były informowane o zamiarze podjęcia przez dane państwo członkowskie działań dotyczących wykonania. Ponadto państwa członkowskie powinny zapewnić, aby organy centralne udzielały sobie nawzajem w takich sytuacjach **wszelkich istotnych informacji i** wsparcia oraz współpracowały ze sobą w stosownych przypadkach. Współpraca organów centralnych w zakresie podejmowania działań dotyczących wykonania może obejmować koordynowanie takich działań pomiędzy właściwymi organami w różnych państwach członkowskich. **Celem tej współpracy powinno być unikanie pozytywnych lub negatywnych sporów kompetencyjnych.** W stosownych przypadkach organy centralne koordynujące działania dotyczące wykonania **powinny** [...] także współpracować z Komisją. Istnienie **obowiązku współpracy tych organów** [...] pozostaje bez uszczerbku dla prawa danego państwa członkowskiego do nakładania sankcji na usługodawców, którzy nie wywiązują się ze swoich obowiązków wynikających z dyrektywy. Wyznaczenie i opublikowanie informacji o organach centralnych ułatwi usługodawcom powiadomianie o wyznaczeniu i danych kontaktowych ich przedstawiciela prawnego tego państwa członkowskiego, w którym dany przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność.

- (23) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy – a mianowicie wyeliminowanie przeszkód w swobodnym świadczeniu usług w kontekście gromadzenia dowodów w postępowaniu karnym – nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ponadgraniczny charakter takich usług możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (24) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu (...) ¹²,
- (25) Komisja powinna dokonać oceny niniejszej dyrektywy na podstawie pięciu kryteriów, tj. efektywności, skuteczności, adekwatności, spójności i unijnej wartości dodanej. Ocena ta powinna stanowić podstawę ocen skutków kolejnych ewentualnych środków. Oceny dyrektywy należy dokonać w okresie 5 lat po jej wejściu w życie, aby możliwe było zgromadzenie wystarczających danych o jej praktycznym wdrożeniu. Informacje te powinny być zbierane regularnie na potrzeby oceny niniejszej dyrektywy,

¹¹ [Rozporządzenie \(WE\) nr 45/2001](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

¹² Dz.U. C , , s. .

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres zastosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy regulujące przedstawicielstwo prawne niektórych usługodawców w Unii w odniesieniu do odbierania, przestrzegania i wykonywania decyzji i nakazów wydawanych przez właściwe organy państw członkowskich w celu gromadzenia dowodów w postępowaniu karnym.
2. Do celów określonych w ust. 1 państwa członkowskie nie mogą nakładać na usługodawców objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy dodatkowych obowiązków ponad obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy.
3. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień przyznanych organom krajowym zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym w zakresie występowania **bezpośrednio** do usługodawców prowadzących działalność na ich terytorium do celów określonych [...] w ust. 1.
4. Niniejszą dyrektywę stosuje się do usługodawców, o których mowa w art. 2 ust. 2, oferujących swoje usługi na terytorium Unii. Dyrektywy tej nie stosuje się, jeżeli ci usługodawcy prowadzą działalność na terytorium jednego państwa członkowskiego i oferują usługi wyłącznie na jego terytorium.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- (1) „przedstawiciel prawny” oznacza osobę prawną lub fizyczną wyznaczoną przez usługodawcę na piśmie do celów określonych w art. 1 ust. 1, art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 2 oraz art. 3 ust. 3;
- (2) „usługodawca” oznacza dowolną osobę fizyczną lub prawną świadczącą usługi należące do co najmniej jednej z poniższych kategorii, z **wyjątkiem usług finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2006/123/WE**:
 - (a) usługi łączności elektronicznej zgodnie z definicją w art. 2 pkt 4 [...] dyrektywy (UE) **2018/1972** ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej¹³ [...];
 - (b) **usługi dotyczące nazw domen internetowych i numeracji IP, takie jak dostawcy adresów IP, rejestry nazw domen, podmioty rejestrujące nazwy domen i powiązane usługi prywatności i usługi proxy**;;
 - (c) **inne usługi społeczeństwa informacyjnego zgodnie z definicją w art. 1 ust. 1 lit. b) dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁴ zapewniające**:
 - **użytkownikom możliwość komunikowania się ze sobą; lub**
 - **przetwarzanie lub przechowywanie danych w imieniu użytkowników, którym świadczona jest usługa [...]**;

¹³ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej, Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36.**

¹⁴ [Dyrektywa \(UE\) 2015/1535](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 1).

- (d) [...]
- (3) „oferowanie usług w państwie członkowskim” oznacza:
- (a) umożliwianie osobom prawnym lub osobom fizycznym w danym państwie członkowskim korzystanie z usług, o których mowa w pkt 2; oraz
 - (b) posiadanie istotnego powiązania – **na podstawie konkretnych, opartych na faktach kryteriów** – z państwem członkowskim, o którym mowa w lit. a);
- (4) „oddział” **lub „prowadzenie działalności”** oznacza [...] rzeczywiste prowadzenie działalności gospodarczej przez nieokreślony czas za pośrednictwem stałej infrastruktury, z której świadczy się usługi lub [...] z której działalność ta jest zarządzana;
- (5) „grupa” oznacza grupę zgodnie z definicją w art. 3 pkt 15 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849¹⁵.

Artykuł 3

Przedstawiciel prawny

1. Państwa członkowskie, w których usługodawca oferujący usługi w Unii prowadzi działalność, zapewniają, aby wyznaczył on co najmniej jednego przedstawiciela prawnego w Unii odpowiedzialnego za odbieranie, przestrzeganie i wykonywanie decyzji i nakazów właściwych organów państw członkowskich wydanych w celu uzyskania dowodów na potrzeby postępowania karnego. Przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność w jednym z państw członkowskich, w których prowadzi działalność lub oferuje usługi usługodawca, który go wyznaczył.

¹⁵ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2015/849](#) z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

2. Jeżeli usługodawca nie prowadzi działalności na terytorium Unii, państwa członkowskie zapewniają, aby taki usługodawca oferujący usługi na ich terytorium wyznaczył co najmniej jednego przedstawiciela prawnego w Unii odpowiedzialnego za odbieranie, przestrzeganie i wykonywanie decyzji i nakazów właściwych organów państw członkowskich wydanych w celu uzyskania dowodów na potrzeby postępowania karnego. Przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność w jednym z państw członkowskich, w których usługodawca oferuje swoje usługi.
3. Jeżeli chodzi o odbieranie, przestrzeganie i wykonywanie decyzji i nakazów wydawanych przez właściwe organy państw członkowskich na podstawie unijnych instrumentów prawnych – [...] **objętych zakresem zastosowania** tytułu V rozdział 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – i służących gromadzeniu dowodów w postępowaniu karnym, państwa członkowskie uczestniczące w tych instrumentach prawnych zapewniają, aby usługodawcy oferujący usługi na ich terytorium wyznaczyli co najmniej jednego przedstawiciela prawnego w jednym z nich. Przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność w jednym z państw członkowskich, w których usługodawca oferuje swoje usługi.
4. Usługodawcy [...] **mogą** wyznaczać dodatkowych przedstawicieli prawnych [...] w innych państwach członkowskich, [...] w których ci usługodawcy **prowadzą działalność lub** oferują swoje usługi. Usługodawcy [...] są uprawnieni do wspólnego wyznaczenia jednego przedstawiciela prawnego.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby decyzje i nakazy wydawane przez [...] właściwe organy do celów gromadzenia dowodów w postępowaniu karnym kierowane były do przedstawiciela prawnego wyznaczonego w tym celu przez usługodawcę. Ten przedstawiciel **prawny** jest umocowany do odbierania i przestrzegania [...] tych decyzji i nakazów w imieniu zainteresowanego usługodawcy **oraz może być objęty środkami dotyczącymi wykonania**.

6. Państwa członkowskie zapewniają, aby usługodawcy prowadzący działalność lub oferujący usługi na ich terytorium zapewniali swoim przedstawicielom prawnym niezbędne uprawnienia i zasoby w celu zapewnienia przestrzegania [...] decyzji i nakazów **otrzymanych od któregokolwiek państwa członkowskiego.**
- 7.¹⁶ [...] Państwa członkowskie, w **których** [...] przedstawiciele prawni mają miejsce pobytu lub prowadzą działalność, [...] **sprawdzają, czy wspomniani przedstawiciele prawni otrzymali od usługodawców niezbędne uprawnienia i zasoby w celu zapewnienia przestrzegania decyzji i nakazów otrzymanych od któregokolwiek państwa członkowskiego oraz czy współpracują oni** [...] z właściwymi organami przy otrzymywaniu tych decyzji i nakazów, zgodnie z mającymi zastosowanie ramami prawnymi.
8. Państwa członkowskie zapewniają, aby **zarówno** wyznaczony przedstawiciel prawny, **jak i usługodawca** mogli zostać pociągnięci do **odpowiedzialności solidarnej** w przypadku nieprzestrzegania obowiązków wynikających z mających zastosowanie ram prawnych przy otrzymywaniu decyzji i nakazów, [...] **co oznacza, że zarówno przedstawiciel prawny, jak i usługodawca mogą podlegać sankcjom za nieprzestrzeganie obowiązków przez któregokolwiek z nich.** W szczególności brak właściwych procedur wewnętrznych pomiędzy usługodawcą a przedstawicielami prawnymi nie może być wykorzystywany **przez żadną ze stron** jako uzasadnienie dla nieprzestrzegania tych obowiązków. **Odpowiedzialność solidarna nie ma zastosowania w przypadku działania lub zaniechania ze strony usługodawcy lub przedstawiciela prawnego, które stanowią przestępstwo w państwie członkowskim stosującym daną sankcję.**
9. Państwa członkowskie zapewniają, aby obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego [...] **został wykonany przed upływem [6 miesięcy od daty transpozycji określonej w art. 7]** w odniesieniu do usługodawców już oferujących usługi w Unii, lub z chwilą rozpoczęcia oferowania usług w Unii w odniesieniu do tych usługodawców, którzy rozpoczną oferowanie usług po **tej dacie.**

¹⁶ **Zamieniono miejscami ust. 6 i 7 tego artykułu w porównaniu z wnioskiem Komisji.**

Artykuł 4

Powiadamianie i języki

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby po wyznaczeniu swojego przedstawiciela prawnego zgodnie z art. 3 ust. 1, 2, [...] 3 i 4 każdy usługodawca prowadzący działalność lub oferujący usługi na ich terytorium powiadomił na piśmie organ centralny państwa członkowskiego, w którym jego przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność, o jego wyznaczeniu i przekazał dane kontaktowe tego przedstawiciela prawnego, jak również informował o wszelkich dotyczących go zmianach.
2. W powiadomieniu określa się język urzędowy lub języki urzędowe Unii, o których mowa w rozporządzeniu 1/58 i w których można występować do przedstawiciela prawnego. W powiadomieniu wskazuje się co najmniej jeden z języków urzędowych **zgodnie z prawem krajowym** państwa członkowskiego, w którym przedstawiciel prawny ma miejsce pobytu lub prowadzi działalność.
3. Jeżeli usługodawca wyznaczył kilku przedstawicieli, w powiadomieniu określa się język urzędowy lub języki urzędowe Unii lub państw członkowskich dla każdego z nich [...] i wskazuje, w jakich przypadkach należy występować do danego przedstawiciela prawnego. [...] **Właściwe organy mogą nie uwzględniać tych wskazówek w konkretnym przypadku; w razie konieczności państwa członkowskie zapewniają, aby w takich przypadkach przedstawiciel prawny, do którego wystąpiono, był zobowiązany przestrzegać tych nakazów i decyzji.**
4. [...] Państwa członkowskie zapewniają, aby [...] informacje przekazane im zgodnie z niniejszym artykułem **były publicznie dostępne** [...] na specjalnej [...] stronie **internetowej** [...] **Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach karnych. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje te były regularnie aktualizowane. Informacje te mogą być również upowszechniane w inny sposób, tak by właściwe organy miały do nich łatwiejszy dostęp.**

Art. 5

Sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia krajowych przepisów przyjętych zgodnie z **art. 3 i 4** [...] i stosują wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić ich wdrożenie. Wprowadzone sankcje są skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.
2. Do dnia określonego w art. 7. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o tych przepisach i środkach oraz niezwłocznie powiadamiają o wszelkich późniejszych zmianach mających do nich zastosowanie. Państwa członkowskie corocznie przekazują Komisji informacje o usługodawcach, którzy dopuścili się naruszeń przepisów, oraz o odpowiednich podjętych wobec nich działaniach dotyczących wykonania.

Artykuł 6

[...] Organy centralne

1. **Zgodnie ze swoimi systemami prawnymi** państwa członkowskie wyznaczają **co najmniej jeden** [...] organ centralny [...], aby zapewnić stosowanie niniejszej dyrektywy w sposób spójny i proporcjonalny.
2. Państwa członkowskie informują Komisję o wyznaczonych przez nie organach centralnych, o których mowa w ust. 1. Komisja przekazuje państwom członkowskim listę wyznaczonych organów centralnych. Komisja opublikuje również listę wyznaczonych organów centralnych, aby ułatwić usługodawcom powiadamianie państw członkowskich o miejscu pobytu lub prowadzenia działalności ich przedstawicieli prawnych.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby **ich** organy centralne [...] **koordynowały działania i współpracowały ze sobą i**, w stosownych przypadkach, z **Komisją oraz udzielały sobie wzajemnie wszelkich stosownych** informacji i [...] wsparcia w celu [...] **stosowania niniejszej** dyrektywy w sposób spójny i proporcjonalny. **Koordinacja działań, współpraca oraz** udzielanie informacji i [...] pomocy w szczególności obejmuje podejmowanie działań dotyczących wykonania.

4. [...]

Artykuł 7

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie [...] **18** miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Niezwłocznie powiadamiają o nich Komisję.
2. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 8

Ocena

Najpóźniej w terminie [*5 lat od daty rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy*] Komisja przeprowadza ocenę niniejszej dyrektywy oraz przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące jej stosowania, w tym ocenę potrzeby rozszerzenia zakresu jej zastosowania. W odpowiednich przypadkach do sprawozdania dołącza się propozycje zmian w niniejszej dyrektywie. Ocenę tę przeprowadza się zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje niezbędne do przygotowania tego sprawozdania.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 10

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich [...].

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący
